

**CONCILIO||RVM QVATVOR GENE=||ralium. Niceni.
Constantinopolitani. Ephesini. et Calce=||donensis. Que
diuus Gregorius magnus tanq[uam]|| quatuor Euangelia
colit ac veneratur.||**

Merlin, Jacques

Coloniae, 1530

VD16 M 4842

Concilium Regiensę.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72934](#)

Concilium Regiense.

cuius magnitudinē penitus nesciremus, quā nisi potissimum deferret, vt filijs honore primatus existeret. Dignū em̄ visum est, vt quis vnitate puincē minime teneret, cōstringerent th̄ pietatis affectū. Hæc ipsi tñ in die vita eius forma seruabit, vt in ecclesiis puincē scđe Narboñ q̄s suas pochias v̄l suos discipulos fuisse cōstiterit ordinatos priat⁹ h̄eat dignitatē. Illud à ptibus suis obseruandū qđ licet ex supfluo nō th̄ inutiliter cōmonet, vt ipse Proculus tanq̄ pius p̄ cōsacerdotes suos honoret vt filios, & memorat⁹ puincē sacerdotes tāq̄ bonifilij eundē habeat vt parentē, & inuicē sibi exhibeāt charitatis affectū, impleto hoc qđ ait beatus apostolus. Honore mutuo p̄uenientes, nō alta sapiētes, sed humilibus cōsentientes. ¶ Illud deinde inter ep̄os vrbii Arelatensis, & Viennensis qui de primatus apud nos honore certabat à sancta synodo definitū est, vt qui ex eis cōprobauerit suā ciuitatē eē metropolim, is totius puincē honorē primatus obtineat, & ipse canonū ordinatiōnū habet at potestatē. Certe ad pacis vinculū cōseruandū hoc cōcilio vtliorū decretū est, vt si placet memorataq; vrbii ep̄is, vnaqueq; de his vicinioreb; sibi inter puincias muniāt ciuitates, atq; eas ecclesiās visitet q̄s oppidis suis maximas magis esse cōstiterit, ita vt memores vnanimitatis, atq; cōcordie non alterū sibi longius vslupādo quod est ali⁹ proprius inquietet.

H II. ¶ Placuit itaq; ppeti disciplinā quā circa octauū, vrsionē, remigij & triferij ep̄iscopos sancta synodus decrevit, qui vsurpatione quadā de ordinatiōne sacerdotū ad inuidiā vocabātur, quod eis hactenus idcirco vident̄ indultū, vt de cetero hac autoritate commonit̄ nihil vsurpare conent̄, siquidē ea ab hac causa excusat⁹ defenderint, qua dicerent prius se nō esse cōuentos. Proinde iudicavit synodus, vt si quis ex hoc fecerit cōtra statuta maiorū, sciat is q̄ ordinatus fuerit sacerdotij se honore priuadū, ille vero qui ordinauerit autoritatē le in ordinatiōibus vel in cōciliis minime retinēdā. Nō solū aut̄ circa memoratos ep̄os hac snia p̄ualebit, sed circa oēs qui simili errore decepti ordinationes hm̄oi perpetrarunt.

I III. ¶ De Palladio aut̄ laico, qui Spano p̄b̄o nō leue crimē int̄ederat, inter q̄s ep̄os Triferius eiusdē criminis cauſas se cognouisse testatus est, id cōcilio decrevit autoriras, vt idē Palladius in eadē snia maneret, q̄ cognitiōis tempore à Triferio fuerat sacerdote multatus, hoc ei humanitate reseruato cōciliū, vt ip̄e Triferius i ptate habeat, q̄n ei voluerit relaxare.

k IIII. ¶ Statuit q̄q; de Exuperatio p̄b̄o sancta synodus qui in iuriā sancti ep̄i sui Triferij grauia & multa cōfenserat, & frequētibus eū cōtumelij, puocauerat, ita vt nōnulla fecerit cōtra ecclesiasticā disciplinā, ppter quā cām ab eo fuerat dominica cōione priuatus, vt in eius sit arbitrio restitutio ipsius in cuius ptate eius fuit abiectio, hoc est, vt q̄n velidē exuperātius satisfecerit, vel ep̄o Triferio vīsum fuerit, tūc gratiā cōionis accipiat. Illud decrevit p̄terea sancta synodus, vt q̄m legatos ep̄i Galliae, qui Felici cōcīat destinarūt, vt si quis ab eius cōione se voluerit seq̄strare in sc̄te pacis cōfortū suscipiat iuxta l̄as venerabilis memoriaz Ambrosii ep̄i vel Ro, ecclesiās sacerdotis dudū latas, q̄n in cōcilio legatis p̄ntib⁹ recitat̄ sunt.

L V. ¶ Nec illud p̄termittēdū fuit qđ synodi snia definitū ē, vt ecclesiā alteri⁹ scđm statuta canonū nemo suscipiat, neq; suę eccl̄ę in alio gradu audeat ordinare, neq; abiectū recipiat in communione.

M VI. ¶ Hi aut̄ qui contra interdictū sunt ordinati, vel in ministerio genuerūt filios, ne ad maiores gradus ordinum permittantur, synodi decrevit autoritas. Incolumes vos dñs noſter euo longissimo conseruare dignetur domini fratres dilectissimi.

Incipiunt capitula concilii Regiensis.

Vt peruersi ordinatores nullis denivo ordina **V**t ep̄os & bñdicat & cōfirmet Neophyti⁴ tionibus interfint. **C**ap. 1 **V**t ep̄iscopus cū sepelirerit ep̄iscopum, cu-
Vt à duobus ep̄iscopis ordinatus aliquando rā habeat ecclesiā ip̄ius ⁵ ep̄iscopus possit non esse. **V**t absq; metropolitani literis & consen-
De hæreticis & schismaticis ep̄is si ad catholi su, nullus accedat ad destitutam ecclesiam cāsidē venerint quid obseruari debeat. **3** ep̄iscopo. ⁶

Incipit concilium Regiense habitum. Era. cccc.

LXXII. ab ep̄iscopis. XIII.

N **V**b imperatoribus Theodosio iuniore & Valentiniano, Theodosio septimo & Festo cōsulibus, cū in voluntate dñi apud Regiēsem ecclesiām cōuenisse-
mus, & transgressionis apud Ebredunēsem ecclesiām habitę remedū quer-
rere, qua sanctis ecclesiā canonibus, ac reverēdis patrū constitutionibus
omni parte neglectis, absq; triū pr̄sentia, absq; pr̄vincialium literis, absq;
metropolitani autoritatē irritā ordinationis speciē à duobus temere con-
uenien-

uenientibus presumptam esse clarebat, nō minus doloris de presumpto lapsu q̄ de ecclesiā ipsius cōuulsione in pectoribus omnium diutina collatione versatum est. Primiū itaq; quia non vlciscendi sed remediandi studiū nutu domini vniuersoꝝ pectoribus prorsus sacerdoti cōfilio insederat in sermonibus singulis pro pietate perspecta patuit, quod sicut reprobā que presumpta essent in irritū deuocāda, ita eos qui reproba presumpsissent, quis cōfundere cēsura cogeret charitati liceret absoluere, p̄sertim cū hi qui in tam peruersa incidissent à primo lapsu ipsius diei adhibitis passim p̄cibus culpā sibi p̄niten̄tēs, aut ignoratiꝝ proscriptioni imputassent, quia & si inueniale crederetur sacerdotem sacerdotalia statuta nescisse leuius tamen erat quam si ore impudenti fateretur se nota calcasse.

I. ¶ Item eos qui tam incondita ac tam instabilia usurpauerāt, placuit misericordiæ & A charitatis occurſu ita in cōmuniōne dilectionēq; recipi, vt scirē secundū recentē & saluberrimā Taurinatis synodi definitionē ad perpetuā vitā istius suffusionē nullis se de cātero ordinatōibus, nullis ordinariis futuros interesse cōfiliis, quia nihil salubre ab illis statuen dū expectaret, qui tantę occupatōis tā detestāda exempla prebuerāt Ebreduñēsi ecclesiā. Ante oīa maturā visum, cōsulendū, quia quatuor de bienniū mēsibus sacerdote legitimo destituta hoc grauius ægrotauerat, quod clericus innocēs disciplinæ (vt probatū est) memori q̄rundā insolētia, ac varia pturbatione vexatus, etiā in sacerdotibus ac ministris minas, ac iurgia & vim acerbissimam p̄nitiosa nuper cāde ptulerat, nec poterat differri. Bonorū ac disciplinæ meror ne vel expectatione videat cōtumaciū & inquietorū vota palpare, q̄q; cōspiratoꝝ q̄ in p̄teritū (quantū deprehēdi pōt) animaduersione ecclesiastica puniendū, & in futurū mācipande erant. Itaq; ordinationē quā canones irritā definiūt, nos q̄q; vacuandā esse cēsuimus, in qua p̄ternāla triū p̄sentia nec expeditis cōprovincialiū literis, metropolitani q̄q; volūtate nelecta prorsus nihil quod ēpm faceret, ostensum est.

II. ¶ Itaq; in volūtate placuit dñi, remoto hoc, qui perperā assumptus erat eōs, fieri oī. B no fratrū cōstitutionē ecclesiastica traditōe seruata, verū quia hāc sētā synodus nō disciplinā tñ, sed & misericordiā gessit, cūq; occurreret, qđ se armētarius diebus p̄ximis eidē ecclisiæ multa assentatorū infoletia retulisset, occurrabant th qđ aī ammonitionē discessisset qđ a nōnullis sacerdotibus in hoc īpm cōfirmatus, se etiā priuatē domui reddidisset, qđ epistles ad clerū īpm emiserat, quibus episcopatū quē se indeptū agnoscebat appetere renunciauerat, erat in nomē suū potēs, & hoc īpm qđ stabiliter & īpresumptū erat, iam tūc inordinatū & irritū futurū, protestatū ē cōfirmās in illā potius partē declinata sīna est, vt iūne ni edocto in timore dñi plus suffragaret, qđ in acto vitiosissimo interdū sana sensisset, q̄ qđ iūuenilib⁹ titillatōibus alīq; in pte cēsisset, Itaq; p̄termis̄ his q̄ in ingressu ipsius eū absq; vilius excusatōis effugio culpe associatum alleuerāt, velut innocētē eundē pr̄terire sacerdotes domini qui huic concilio aderāt damnationē vacuum maluerunt.

III. ¶ Quod ergo in quibusdā schismatis recipiēdis Nicēnū cōciliū potuit à singulis p C territoria sua, hoc etiā p̄sens cōcētus statuit ab oībus seruari debere, i. vt cuicūq; de fratribus tale aliquid charitatis cōcilia dictauerint, liceat vnā parochiā suā ecclisiā cedere in qua aut cor epi noīe, vt idē canon loquit, aut peregrina, vt aiūt cōiōne fōuerētur. Primum itaq; statuit, vt hoc in q̄libet p̄uincia p̄ter quā in Alpina maritima liceat, quā si in aliq; pte accelerit, vt malorū incitator & quietis impatiēs dānatōi quā in se p̄uocauerat subiacebit. Sed si quis eidē quicq; ex his q̄ statuta sunt trāsgrediēti cōicauerit à cōiōne oīm fiat alienus, deinde nec q̄libet in loco, p̄ter quā in publico gereret, ne quisq; ei laicus decernat, quē curia & ciuitatis species aut ordo nobilitat. Additū ne vñquā in ciuitatibus velepoꝝ absentia offerre p̄sumat, nec ordinare vel vñtimū clericū nec in eadē ecclisiā, q̄ illi cuiuscūq; mīa fuit attributa, nec vlli epōs vel succedēte ætate asūlumpto aliq; in rudimētis suis huic q̄si pro ætatis reuerētia cedere liceat, nec vsq; ipsi quicquā dē epalib⁹ officijs usurpare, p̄ter quā in ecclisiā quā cuiusq; misericordia fuerit indeptus in q̄ ei solū Neophitos cōfirmare, & ante p̄bōs offerre cōcedit. Quod si vñquā taliter aliquis charitate alterius p̄uocatus habitatōis cōmutationē variauerit, nō aliter in alia ecclisiā requiē accipiat, quā in priori habuit cui renunciauerat, nec omnino vñq; duaꝝ ecclisiās gubernationē obtineat, cui etiā in ea q̄ ipsi ceditur ministros à ciuitatis epō necesse est ordinari, sane quia ministriō mētio facta est, & nōnulli ab ipso inuēti sunt excōmunicati temere in clero prouecti, statutum ē eos q̄ ita assumpti sunt deponēdos. Quibus aut nulla macula cōversatōis p̄iudicarit, prout Ebreduñēsi sacerdoti cōstituēdo visum ē, aut in ecclisiā sua ministerio tenēdos, aut ad ipsū q̄ eunq; habitasset trāferēdos, plebisq; acciperēt liceatā ex cōstitutionis huius p̄missū bōndice re vt supra definitum est, & in vna eademq; ecclisiā Neophitos confirmare. In castellis ac vicis totū illis ante presbyteros sicubi venerint liceat qđ in ciuitatibus omnino p̄scribit.

Q. 4 Vt p̄s-

Concilium Regiense.

D III. ¶ Ut presbyteri priuatim fidelibus desiderantibus benedicant, & interminatas has discussiones vistum in definitas orationes presbytero per familias, per agros, per priuatas domos, per desiderio fidelium facultatem benedictionis aperire, quod nonnullas iam paucinas habere occurrit, huic autem etiam in Ecclesiaturam plebibus per loca tamen magis quam per urbes hoc vistum est esse tribuendum. In Ecclesia quoque qua ordinatus fuerit consecrandi virginem, sicut confirmandi Neophyton ius habebit, & per omnia ut sit multae indulgentiae testimonium semper se inferiorem epo, superiore pbrio agat, mandatis votisque omnium sanctorum per se existimatis viuat in timore domini, & episcopum suum colat, deo seruat, synodi circa se benevolentiae gratias agat, semperque indignum se induxit negatis, & imparem esse fateatur.

E V. ¶ In communione autem omnes qui conuenerant sacerdotes sibi metiis contra huiusmodi scandala praecauendum censuerunt. Itaque propter eiusmodi temeritatem stabili definitione consultum est, ut de cetero obseruaretur, ne quis ad eam Ecclesiam quae episcopum peditisset, nisi vicina Ecclesiarum episcopus exequiarum tempore accederet, qui tamen statim Ecclesie ipsius curam distillissime gereret, ne quid ante ordinationem discordantium in novitatibus Clericorum subuersioni liceret. Itaque cum tale aliquid accidit, vicinis vicinaz ecclesiaz inspectio, descriptio, recensio per rerum mandatur.

F VI. ¶ Haec autem omnia exequiaz tempore usque ad septimam desunctioni agat diem, exinde Ecclesiae referens mandatum metropolitani simul cum omnibus sanctis episcopis sepeliantur, ne quisquam ad Ecclesiam quae summum amiserat sacerdotem nisi metropolitani literis invitatus (ne a plebe decipiatur) accedat, & vim pati voluisse videatur. Ego Hylarius episcopus iuxta id quod vniuersis sanctis episcopis meis, qui mecum subscripterunt, placuit statuta patrum his definitionibus subscripti sub die. XVI. Calendas Decembris, Theodosio Augusto. VII. Festo. IIII. consulibus Ego Seuerianus episcopus huic definitioni interfui, & subscripti die consulibus suprascriptis. Ego Audentius episcopus statutis interfui, die consulibus suprascriptis. Ego Iulius episcopus statutis interfui, & subscripti die consulibus suprascriptis. Ego Achadius episcopus his definitionibus interfui, & subscripti die consulibus suprascriptis. Ego Auspicius episcopus his definitionibus interfui, & subscripti die consulibus suprascriptis. Ego Seuerinus episcopus his definitionibus interfui, & subscripti. Ego Valerius episcopus his definitionibus interfui, & subscripti. Ego Neuterius episcopus his definitionibus interfui, & subscripti. Ego Asclepius episcopus his definitionibus interfui, & subscripti. Ego Theodorus episcopus his definitionibus interfui, & subscripti. Ego Vincensius presbyter episcopus Constantiniani ab eodem ordinatus interfui vice ipsius & subscripti.

Incipit capitula Hurtaicensis concilij

¶ Ut nullus minister sine chrysimate proficiatur.	¶ Ut energumini ad clerum non promoueat.
¶ De haereticis si in mortis discrimine convertantur.	¶ Ut in unum propositio sacramenti consecretur.
¶ De penitentibus qui de corpore exeunt.	¶ Ut euangelia cathecumini non audiantur.
¶ De clericis penitentiam voluntibus.	¶ Ut cathecumini ad baptisteria non accedant.
¶ De his qui ad Ecclesiam confugint, ne tradantur.	¶ Ut cathecumini cum fidelibus benedictionem non accipient.
¶ Nullus pro suis mancipiis qui ad ecclesiam confugiunt clericorum mancipia occupet.	¶ Ut duo episcopi episcopum non faciant.
¶ De libertis qui in Ecclesia commedati sunt ne opprimantur.	¶ Ut clerici conjugati, nisi continentiam profiteantur, diaconi non fiant.
¶ De his quae clericis alienum ordinare presumunt.	¶ De his qui post acceptum diaconatum continentibus inueniuntur.
¶ De his qui ciues alienos ordinauerint.	¶ De his qui priusquam ordinarentur, continentibus inuenientur.
¶ De Episcopis qui in possessione, & in aliena dioecesi basilicam construxerunt.	¶ De viris probatis si conjugia duplicauerint.
¶ De episcopis qui excommunicatum alterius suscipiunt.	¶ De diaconis non ordinandis.
¶ De his qui subito obmutescunt, quod & baptizatum & penitentiam accipere possunt.	¶ De sceminiis quae viduitatem professae sunt coram Episcopo.
¶ De his qui mente despiciunt.	¶ De his qui professi sunt castitatem, si praevaricati fuerint.
¶ De inerguminis baptizatis.	¶ Ut nullus episcopus de Concilio sine consensu discedat, aut ad Concilium ire recusat.

¶ Incipit